

Wprowadzenie

Dążenie Polski do integracji z Unią Europejską związane było z koniecznością wdrożenia do polskiego prawa wymagań dyrektyw, w tym dyrektywy ramowej 89/391/EWG o wprowadzeniu środków w celu zwiększenia bezpieczeństwa i poprawy zdrowia pracowników podczas pracy. Dyrektywa, której podstawowym celem jest wprowadzenie środków stymulujących działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, zobowiązuje pracodawców m.in. do:

- przeprowadzania oceny ryzyka zawodowego,
- stosowania niezbędnych środków profilaktycznych zmniejszających ryzyko,
- informowania pracowników o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami,
- zapewnienia pracownikom odbycia szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- konsultowania z pracownikami i/lub ich przedstawicielami wszystkich zamierzonych działań związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy,
- zapewnienia właściwej organizacji pracy.

W świetle postanowień dyrektywy zadaniem pracodawcy jest nie tylko przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, lecz również dostosowywanie wprowadzanych środków zapobiegawczych do aktualnych, a także zmieniających się warunków pracy.

Postanowienia dyrektywy ramowej 89/391/EWG znalazły swój wyraz zarówno w znowelizowanym w 1996 r. i 2003 r. Kodeksie pracy – podstawowej regulacji w dziedzinie prawa pracy – jak też w przepisach wykonawczych wydanych na jego podstawie.

W procesie integracji zwrócona została uwaga na rozwiązania stosowane przez pracodawców krajów unijnych, które wpływają na poprawę stanu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, powodując redukcję wysokich kosztów społecznych i ekonomicznych powstających wskutek złego stanu bezpieczeństwa i warunków pracy. Przeprowadzone rozpoznanie wykazało, że znacząca poprawa sytuacji w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników w krajach unijnych nastąpiła w wyniku stosowania przez pracodawców systemowych rozwiązań w zakresie zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Spowodowało to zwiększone

zainteresowanie tą problematyką Państwowej Inspekcji Pracy, administracji rządowej, ośrodków naukowo-badawczych, a także pracodawców.

Dla wsparcia polskich przedsiębiorców podejmujących działania związane z wdrażaniem systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy opracowane zostały Polskie Normy serii 18000.

Ogólne wymagania, które powinny spełniać przedsiębiorstwa zainteresowane podjęciem systemowych działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy, określone zostały w ustanowionej do dobrowolnego stosowania Polskiej Normie (PN-N-18001:1999) „Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Wymagania”. Została ona opracowana w sposób umożliwiający jej wprowadzenie przez każdą organizację (przedsiębiorstwo), niezależnie od rodzaju działalności, wykonywanych usług i wyrobów. Normę tę znowelizowano w 2004 r. przez wprowadzenie do niej postanowień zawartych w wytycznych Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczących systemów zarządzania bezpieczeństwem i ochroną zdrowia.

Praktyczną pomoc do opracowania, wdrożenia, utrzymania i doskonalenia systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w przedsiębiorstwie stanowi Polska Norma (PN-N-18004:2001) „Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Wytyczne”.

Niezwykle istotna jest Polska Norma (PN-N-18002:2000) „Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Ogólne wytyczne do oceny ryzyka zawodowego.” Dostarcza ona wskazówek do przeprowadzania oceny ryzyka zawodowego wszystkim organizacjom, tj. zarówno takim, które chcą jedynie spełnić wynikający z przepisów ustawy obowiązek, jak i takim, które wdrażają lub już stosują system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, niezależnie od zakresu przyjętych rozwiązań.

Program „EVISA”

Upowszechnianie koncepcji rozwiązań systemowych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy Państwowa Inspekcja Pracy rozpoczęła w połowie 1997 r. we współpracy z norweską firmą Det Norske Veritas, w ramach programu pod nazwą „EVISA”. W 21 polskich przedsiębiorstwach podjęto działania, mające na celu **opracowanie i wdrożenie nowej strategii zarządzania bezpieczeństwem pracy, zgodnie z wymaganiami i standardami dyrektywy Unii Europejskiej.**

Firma Det Norske Veritas udzieliła własnych narzędzi wykorzystywanych w innych krajach europejskich do certyfikowania przedsiębiorstw, tj. ISRS (International Safety Rating System) – metody oceny zakładowego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (obejmującej 10 poziomów bezpieczeństwa) oraz SCAT (Systematic Cause Analysis Technique) – systematycznej metody analizy przyczyn wypadków. Zostały one dostosowane do polskich warunków.

W programie ze strony PIP uczestniczyli inspektorzy pracy (23 osoby), a w przedsiębiorstwach – zespoły wdrożeniowe powołane przez szefów firm, którym patronowali specjalnie powołani pełnomocnicy ds. bezpieczeństwa. Inspektorzy PIP wystąpili w dwóch rolach: jako doradcy dla grupy wdrażającej system w konkretnym zakładzie oraz jako audytorzy.

Realizację działań zaplanowano na 12 miesięcy i podzielono na 3 trzy etapy. W pierwszym etapie opracowane zostały polskie wersje metod SCAT i ISRS oraz przeszkolono uczestników projektu w zakresie umiejętności posługiwania się tymi metodami.

W drugim etapie nastąpiło pilotażowe wdrażanie w zakładach systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy, które rozpoczęło się od przeprowadzenia wstępnego audytu i oceny poszczególnych elementów istniejącego w danym przedsiębiorstwie zakładowego systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy. Wyniki tej oceny pozwoliły w każdym przedsiębiorstwie zdefiniować cel, tj. wyznaczyć możliwy do osiągnięcia poziom systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy oraz opracować plan jego poprawy.

Trzeci etap to wykonywanie planów poprawy zakładowych systemów zarządzania bezpieczeństwem pracy. Trwał on ok. 6 miesięcy, po czym przeprowadzony został powtórny audyt.

Z dokonanego w 2003 r. rozpoznania wynika, że w grupie 21 przedsiębiorstw uczestniczących w programie „EVISA”, 8 przedsiębiorstw uzyskało certyfikat wdrożonego systemu zarządzania bhp.

W grupie pozostałych 13 przedsiębiorstw:

- w 5 przedsiębiorstwach kontynuowane są działania związane z doskonaleniem systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,
- w 6 przedsiębiorstwach zawieszono wdrażanie systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy ze względu na zmiany organizacyjne (2

- przedsiębiorstwa), proces restrukturyzacji (1 przedsiębiorstwo), proces prywatyzacji (1 przedsiębiorstwo). W dwóch przypadkach nie podano przyczyn,
- w 1 przedsiębiorstwie nie podjęto działań w celu uzyskania certyfikatu z powodów ekonomicznych,
  - jedno przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

Szczegółowe dane przedstawiono w załączniku nr 1.

Program SMIP – I, II, III, IV i V edycja

Poszukując najbardziej racjonalnego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, opartego przede wszystkim na wydanych i przewidywanych do ustanowienia krajowych regulacjach prawnych, Państwowa Inspekcja Pracy, we współpracy z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy, opracowała w 1998 r. założenia do programu promocji systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w polskich przedsiębiorstwach, zaaprobowane przez Radę Ochrony Pracy. Zaproponowano uruchomienie pilotażowego programu wdrażania i oceny systemu zarządzania bhp w wybranej grupie przedsiębiorstw przez odpowiednio przeszkolonych inspektorów pracy. Przyjęto, że podstawą działań będą wymagania i wytyczne zawarte w Polskich Normach serii 18000. Program ten jest realizowany od drugiej połowy 1998 r., a od czerwca 1999 r. nosi nazwę SMIP, co stanowi skrót angielskiej nazwy Safety Management Implementation Programme.

Realizacja programu w ramach I i II edycji obejmowała cztery etapy, tj.

- etap pierwszy – ustalenie liczby przedsiębiorstw uczestniczących w programie oraz utworzenie grupy inspektorów pracy, których zadaniem jest wspieranie przedsiębiorstw wdrażających system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz ocena stopnia wdrożenia i skuteczności funkcjonowania systemu, między innymi przez uczestniczenie w przeprowadzanych w przedsiębiorstwach audytach zewnętrznych;
- etap drugi – przeprowadzenie cyklu kursów szkoleniowych dla przedstawicieli przedsiębiorstw zamierzających wdrożyć system zarządzania bhp oraz inspektorów pracy, obejmujących tematykę:
  - wprowadzenia do systemowego zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,
  - identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy,
  - metodyki audytowania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy;

- etap trzeci – zaprojektowanie i wdrażanie systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w przedsiębiorstwach, a następnie przeprowadzenie w nich wstępnych audytów przez zespoły audytorów, składające się z inspektorów pracy oraz pracowników CIOP. Celem audytów wstępnych jest sprawdzenie zgodności wdrażanych systemów z kryteriami stanowiącymi wybór wymagań zawartych w normie PN-N-18001:1999 „Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy – Wymagania”;
- etap czwarty – doprowadzenie do pełnego wdrożenia systemów zarządzania bhp w przedsiębiorstwach uczestniczących w programie, a następnie przeprowadzenie w nich audytów oceniających zgodność systemów ze wszystkimi wymaganiami określonymi w normie PN-N-18001. Etap ten kończy się wydaniem przedsiębiorstwom certyfikatów, potwierdzających zgodność wdrożonych systemów zarządzania z wymienionymi wymaganiami.

W ramach III edycji programu SMIP zastąpiono kursowe szkolenie inspektorów pracy szkoleniem w ramach studium podyplomowego w zakresie zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, zorganizowanego przez Centralny Instytut Ochrony Pracy.

W IV i V edycji programu SMIP zrezygnowano z tworzenia grup inspektorów pracy oraz z ich szkolenia, ponieważ w latach 1998-2001 w ramach dwóch szkoleń stacjonarnych i dwóch edycji studium podyplomowego przeszkolonych zostało 115 pracowników Państwowej Inspekcji Pracy.

W latach 1998-2003 do wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w ramach programu SMIP akces zgłosiło 80 przedsiębiorstw. W latach 1999-2003 audytorzy Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego przeprowadzili audyty wstępne wdrażanych systemów zarządzania bhp w 19 przedsiębiorstwach. W 16 audytach uczestniczyli inspektorzy pracy.

Certyfikat wdrożonego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy uzyskały 22 przedsiębiorstwa, w tym 13 przedsiębiorstw certyfikat otrzymało od Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego. Jedno przedsiębiorstwo uzyskało dwa certyfikaty wydane przez jednostkę krajową i zagraniczną.

W 10 audytach certyfikujących wdrażany system zarządzania bhp prowadzonych przez audytorów CIOP-PIB uczestniczyli inspektorzy pracy.

W grupie pozostałych 58 przedsiębiorstw:

- w 23 przedsiębiorstwach kontynuowane są działania związane z wdrażaniem systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy we współpracy z CIOP-PIB,
- w 19 - zawieszono wdrażanie systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy ze względów ekonomicznych, zmian własnościowych bądź zmian organizacyjnych,
- w 8 przedsiębiorstwach zrezygnowano ze współpracy z CIOP-PIB we wdrażaniu systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (w 4 przedsiębiorstwach podjęto działania z innymi jednostkami, w 3 przedsiębiorstwach system wdrażany jest we własnym zakresie, w 1 przedsiębiorstwie wprowadzono system funkcjonujący w koncernie będącym nowym właścicielem przedsiębiorstwa),
- w 5 przedsiębiorstwach zrezygnowano w ogóle z wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,
- na bazie jednego przedsiębiorstwa powstał nowy podmiot, w którym system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy nie jest wdrażany,
- jedno przedsiębiorstwo postawiono w stan upadłości, w związku z tym zaprzestano działań związanych z wdrożeniem systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,
- jedno przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

Szczegółowe dane przedstawiono w załącznikach nr 2, 3, 4, 5 i 6.

Konkurs „Zarządzanie bezpieczeństwem pracy”

Inną formą promocji był rozpoczęty w 1999 r. – w ramach programu PHARE PL 9707-01-04-0006 „Wsparcie dla Państwowej Inspekcji Pracy w Polsce w przeprowadzeniu pilotażowego konkursu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w związku z procesem integracji Polski z Unią Europejską” – konkurs pn.: „Zarządzanie bezpieczeństwem pracy”. Do udziału w nim zaproszono 25 przedsiębiorstw (w tym 12 prowadzących działalność budowlaną oraz 13 przedsiębiorstw produkujących drewno, wyroby z drewna i meble), zlokalizowanych na terenie działania 5 okręgowych inspektoratów pracy, tj. OIP Bydgoszcz, Katowice, Kielce, Kraków i Opole.

Celem konkursu było zachęcenie polskich przedsiębiorstw do wdrożenia nowoczesnych, sprawdzonych w krajach Unii Europejskiej, rozwiązań dotyczących systemowej organizacji pracy. Założenia konkursu zostały opracowane przez

brytyjską firmę konsultingową IMC Consulting Limited według wytycznych programu Phare, z uwzględnieniem postanowień Polskich Norm serii 18000 dotyczących systemowego zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

W ramach prac przygotowawczych firma konsultingowa IMC – we współpracy z Głównym Inspektoratem Pracy PIP – zorganizowała cztery pięciodniowe kursy szkoleniowe dla 30 pracowników przedsiębiorstw, które potwierdziły swój udział w konkursie oraz 28 inspektorów pracy, którzy mieli wspierać przedsiębiorstwa w realizacji zadań podjętych w celu opracowania projektu systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy i jego wdrażania, a także współdziałać z ekspertami firmy IMC w ocenie postępu prac.

Z 25 zgłoszonych do konkursu przedsiębiorstw do wdrożenia systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy przystąpiło 20, w tym 11 przedsiębiorstw budowlanych i 9 przedsiębiorstw przemysłu drzewnego.

Konkurs zakończono 25 października 2000 r. Spośród 20 firm, które pomyślnie zrealizowały program wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem, wyróżnionych zostało 6 przedsiębiorstw – po 3 z każdej branży.

W ramach konkursu wdrażane były wybrane wymagania systemu zarządzania bhp wskazane w normie PN-N-18001:1999 „Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy – Wymagania.”

Przedsiębiorstwom została jednak stworzona możliwość uzyskania certyfikatu wdrożonego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy pod warunkiem wprowadzenia do niego wszystkich wymagań określonych w normie PN-N-18001:1999. Dotychczas z możliwości tej skorzystały 3 przedsiębiorstwa, tj. Przedsiębiorstwo Usług Budowlanych i Technicznych „MARBUD” Sp. z o.o. w Toruniu, które certyfikat uzyskało od RWTÚV Polska Sp. z o.o. w Zabrze oraz EXBUD-SKANSKA S.A. w Kielcach i „KLER” S.A. w Dobrodzieniu, którym certyfikat wydał Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. Należy nadmienić, że w audycie certyfikującym wdrażany system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w przedsiębiorstwie „KLER” S.A. w Dobrodzieniu uczestniczył inspektor pracy nadzorujący to przedsiębiorstwo.

Aktualnie w grupie pozostałych 17 przedsiębiorstw:

- w 3 przedsiębiorstwach kontynuowane są działania związane z wdrożeniem systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,

- w 5 przedsiębiorstwach opracowano i wdrożono procedury zgodnie z wymogami normy PN-N-18001:1999, lecz nie podjęto działań w celu uzyskania certyfikatu stworzonego systemu z powodów ekonomicznych lub zmian własnościowych,
- w 4 przedsiębiorstwach zawieszono działania związane z doskonaleniem systemu zarządzania bhp utrzymując procedury opracowane w czasie trwania konkursu,
- w 1 przedsiębiorstwie zawieszono wdrażanie systemu zarządzania bhp z uwagi na podjęcie działań związanych z wdrożeniem systemu zarządzania jakością.

Szczegółowe dane przedstawiono w załączniku nr 7.

Projekt PHARE PL99/IB-50-01 „Dalsze wdrażanie i przejmowanie ustawodawstwa Unii Europejskiej w dziedzinie bhp”

Polsko-francuski projekt bliźniaczy w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, realizowany w ramach programu PHARE, zawiera trzy cele. Jednym z nich była promocja systemów zarządzania bezpieczeństwem oraz oceny ryzyka zawodowego. W ramach tego celu zorganizowane zostało w 2001 roku szkolenie dla 18 pracowników Państwowej Inspekcji Pracy i 12 pracowników Centralnego Instytutu Ochrony Pracy. Podstawowym założeniem było stworzenie grupy wyspecjalizowanych konsultantów w zakresie systemowego zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Zadaniem ekspertów ma być przede wszystkim:

- interpretowanie wymagań przepisów prawnych przenoszących do prawa krajowego postanowienia dyrektyw Unii Europejskiej z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, a także określanie sposobów ich wdrażania w przedsiębiorstwach,
- udzielanie konsultacji dla przedsiębiorstw w zakresie metod oceny ryzyka zawodowego i wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, a także oceny skuteczności tych systemów.

Pierwszym zadaniem ekspertów było wsparcie 6 przedsiębiorstw, które zgłosiły dobrowolny akces do wdrożenia elementów systemu zarządzania. Zadanie to realizowano w okresie od października 2001 r. do maja 2002 r., w formie konsultacji, w 3 etapach.

- I etap – rozpoznanie problemów i potrzeb występujących w przedsiębiorstwach w zakresie systemowego zarządzania bhp,
- II etap – monitorowanie przebiegu realizacji zaplanowanych działań,
- III etap – ocena realizacji zaplanowanych działań.

Wyniki działań związanych z wdrażaniem elementów systemu zarządzania i higieny pracy w poszczególnych przedsiębiorstwach przedstawione zostały na Międzynarodowej Konferencji pt. „Bezpieczeństwo i higiena pracy w przededniu członkostwa Polski w Unii Europejskiej” zorganizowanej w 2002 r. w Krakowie.

Spośród 6 przedsiębiorstw uczestniczących w projekcie 4 przedsiębiorstwa uzyskały certyfikat wdrożonego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. W pozostałych przedsiębiorstwach w jednym kontynuowane są działania związane z wdrożeniem systemu zarządzania bhp prowadzone we własnym zakresie, w drugim zaprzestano wdrażać system zarządzania bhp ze względów ekonomicznych.

Szczegółowe dane przedstawiono w załączniku nr 8.

Po zakończeniu projektu Państwowa Inspekcja Pracy zorganizowała akcję informacyjną o możliwości skorzystania przez pracodawców zmierzających względnie wdrażających w swoich przedsiębiorstwach systemowe zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy, z doradztwa i konsultacji ze strony specjalistów inspekcji pracy. W 2003 r. oraz pierwszym kwartale roku bieżącego z możliwości tej skorzystało 20 przedsiębiorstw wdrażających systemy zarządzania bhp oraz 12 przedsiębiorstw zamierzających wdrożyć taki system.

Nadmienić należy, że Centralny Instytut Ochrony pracy – Państwowy Instytut Badawczy stworzył inspektorom pracy uczestniczącym w realizacji wymienionego projektu możliwość uzyskania certyfikatu kompetencji konsultanta w zakresie systemowego zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Certyfikat taki uzyskało dotychczas 16 inspektorów pracy.

Inne działania

W 2000 r. utworzone zostały trzy grupy inspektorów pracy do wspierania działań związanych z wdrażaniem systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w:

- Spółce z o.o. NAFTOBAZY (Warszawa),
- Przedsiębiorstwie Eksploatacji Rurociągów Naftowych „PRZYJAŹŃ” S.A. (Płock),
- Polskim Koncernie Naftowym „ORLEN” sa (Płock).

Przedsiębiorstwa te zaliczane są do grupy przedsiębiorstw o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Spółka z o.o. NAFTOBAZY w Warszawie podjęła działania w zakresie wdrożenia systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy we współpracy z Det Norske Veritas i Spółką z o.o. „RODAN Proserwis“. Zadaniem „RODAN Proserwis“ było przystosowanie komputerowego programu REX-SAMA, wspomagającego wdrażanie i doskonalenie systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy, do potrzeb Naftobaz.

W Spółce z o.o. Naftobazy powołano komitet sterujący wdrożeniem zakładowego systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy i programu komputerowego REX-SAMA. W jego posiedzeniach uczestniczyli przedstawiciele: Głównego Inspektoratu Pracy, kadry kierowniczej spółki oraz załogi (pracowników).

W zorganizowanych kursach szkoleniowych uczestniczyli pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy zarówno w roli słuchaczy, jak i wykładowców. Pięciu pracowników inspekcji pracy z wynikiem pozytywnym (potwierdzonym certyfikatem wydanym przez Det Norske Veritas) ukończyło kurs audytorów wewnętrznego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

Kolejnym działaniem było przeprowadzenie wewnętrznych audytów wdrażanego systemu zarządzania bhp we wszystkich bazach paliw i w centrali spółki. W pięciu bazach i centrali spółki przeprowadzono audyty weryfikujące. Brali w nich udział inspektorzy pracy, którzy ukończyli kurs dla audytorów oraz inspektorzy nadzorujący daną bazę paliw.

W 2002 r. Zarząd Spółki podjął decyzję o wdrożeniu „Zintegrowanego systemu zarządzania przedsiębiorstwem“, obejmującego jakość, środowisko oraz bezpieczeństwo i higienę pracy. Całkowita zmiana personalna Zarządu Spółki w 2003 r., przeciągający się proces jej prywatyzacji oraz trudności finansowe spowodowały, że prace nad wdrożeniem zintegrowanego systemu zarządzania zostały spowolnione.

Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „PRZYJAŹŃ“ S.A. we wstępnym etapie opracowania i wdrożenia systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy podjęło współpracę z Det Norske Veritas, którego przedstawiciele byli wykładowcami na szkoleniach z zakresu nowoczesnych systemów zarządzania bezpieczeństwem pracy.

Utworzony 4-osobowy zespół inspektorów pracy zorganizował robocze spotkanie z członkami zakładowego zespołu ds. wdrożenia systemu zarządzania bhp, na którym przekazano propozycje postępowania przy opracowywaniu i wdrażaniu systemu zarządzania bhp, jak również wykaz przedsiębiorstw, które wdrożyły bądź

są w trakcie wdrażania systemu zarządzania bhp. Uzgoniono, że zostaną przeprowadzone wspólnie kontrole wybranych obiektów PERN, a inspektorzy pracy dokonają oceny ryzyka pożarowo-wybuchowego metodą MOND INDEX lub inną stosowaną przez Państwową Inspekcję Pracy.

Wspólne kontrole zostały przeprowadzone w październiku 2000 r. w 3 obiektach, natomiast oceny ryzyka pożarowo-wybuchowego metodą MOND INDEX dokonano w lipcu 2001 r. w 2 obiektach.

W 2002 r. Zarząd Spółki podjął decyzję o wdrożeniu „Zintegrowanego systemu zarządzania przedsiębiorstwem“, obejmującego jakość, środowisko, bezpieczeństwo i higienę pracy oraz bezpieczeństwo informacji. W celu wdrożenia tego systemu podjęto współpracę z KEMA Quality Polska Sp. z o.o. w Warszawie. Obecnie przeprowadzane są wewnętrzne audyty mające na celu sprawdzenie zgodności wdrażanego systemu z normami oraz opracowanym projektem, a także funkcjonowania elementów systemu. Audyt certyfikujący ma być przeprowadzony w bieżącym roku.

W Polskim Koncernie Naftowym „ORLEN“ S.A. w Płocku – przy aktywnym udziale nadzorującego inspektora pracy – wdrożony został system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy na Bloku Reformingów w Zakładzie Produkcyjnym Koncernu. Certyfikat wdrożonego systemu wydany został przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. Nadmienić należy, że w audytach wstępnym i certyfikującym uczestniczyli inspektorzy pracy.

Oddziaływanie wdrożonych systemów zarządzania bhp na poprawę stanu bezpieczeństwa i warunków pracy

W latach 2001-2003 ocenę w tym zakresie przeprowadzono w 49 przedsiębiorstwach, które uzyskały certyfikat wdrożonego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Założono, że jej podstawą będzie kształtowanie się podstawowych mierników poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy, tj. liczby wypadków przy pracy (w tym śmiertelnych i powodujących ciężkie uszkodzenie ciała), wskaźnika częstotliwości wypadków, a także liczby pracowników pracujących w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem i uciążliwością pracy w okresie przed i po wdrożeniu systemu zarządzania bhp.

W wyniku przeprowadzonego rozpoznania ustalono, że wypadki przy pracy w okresie przed wprowadzeniem i po wdrożeniu systemu zarządzania bhp nie występowały w 4 przedsiębiorstwach.

W pozostałej grupie 45 przedsiębiorstw po wdrożeniu systemu zmniejszenie liczby wypadków ogółem nastąpiło w 28 przedsiębiorstwach. W 5 przedsiębiorstwach liczba wypadków kształtowała się na jednakowym poziomie. W 12 przedsiębiorstwach liczba wypadków wzrosła, przy czym w 5 przedsiębiorstwach o 1 wypadek, w 3 przedsiębiorstwach o 3 wypadki, w pozostałych przedsiębiorstwach o 2, 4, 5 i 44 wypadki. W przedsiębiorstwie, w którym ogólna liczba wypadków wzrosła o 44, wzrosła również o 3 liczba wypadków powodujących ciężkie uszkodzenie ciała oraz miały miejsce 2 wypadki śmiertelne, a wskaźnik częstotliwości wypadków wzrósł dwukrotnie. W ocenie inspektora pracy wzrost wypadków w tym przedsiębiorstwie wiąże się z wprowadzeniem nowej technologii, bez dokonania identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka (co uniemożliwiło zastosowanie środków zaradczych), a także z niepodejmowaniem przez przedsiębiorstwo działań profilaktycznych w związku z zaistniałymi wypadkami przy pracy. Wpłynęła na to trudna sytuacja ekonomiczna, w jakiej znalazło się przedsiębiorstwo.

Przed wdrożeniem systemu miało miejsce 6 wypadków śmiertelnych w czterech przedsiębiorstwach (w tym w jednym 3 wypadki). Po wdrożeniu systemu doszło również do 6 wypadków w 5 przedsiębiorstwach. W 1 przedsiębiorstwie przed i po wdrożeniu systemu doszło do 1 wypadku śmiertelnego.

Przed wdrożeniem systemu miało miejsce 9 wypadków powodujących ciężkie uszkodzenie ciała w 6 przedsiębiorstwach (w tym w 1 przedsiębiorstwie – 3 wypadki oraz w 1 przedsiębiorstwie – 2 wypadki).

Po wdrożeniu systemu miało miejsce 11 wypadków w 4 przedsiębiorstwach. Wzrost liczby wypadków powodujących ciężkie uszkodzenie nastąpił w 2 przedsiębiorstwach – w jednym z 3 do 5, a w drugim z 1 do 4 wypadków. W jednym przedsiębiorstwie przed wdrożeniem systemu nie było wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała.

Zagrożenia czynnikami szkodliwymi związanymi ze środowiskiem pracy przed wdrożeniem systemu występowały w 37 przedsiębiorstwach.

W grupie tych przedsiębiorstw po wdrożeniu systemu:

- w 5 przedsiębiorstwach wyeliminowano czynniki szkodliwe,

- w 19 przedsiębiorstwach zmniejszył się procentowy udział pracujących w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy w ogólnej liczbie zatrudnionych, a w 7 przedsiębiorstwach udział ten wzrósł,
- w 6 przedsiębiorstwach procentowy udział pracujących w warunkach ww. zagrożeń kształtował się na zbliżonym poziomie.

Zagrożenia związane z uciążliwością pracy przed wdrożeniem systemu występowały w 15 przedsiębiorstwach.

W grupie tych przedsiębiorstw po wdrożeniu systemu:

- w 2 przedsiębiorstwach wyeliminowano zagrożenia związane z uciążliwością pracy,
- w 8 przedsiębiorstwach zmniejszył się procentowy udział pracujących w warunkach zagrożenia uciążliwością pracy w ogólnej liczbie zatrudnionych, a w 4 przedsiębiorstwach udział ten wzrósł,
- w 1 przedsiębiorstwie udział pracujących w warunkach ww. zagrożeń kształtował się na zbliżonym poziomie.

Kształtowanie się przedstawionych mierników poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy przed wdrożeniem i po wdrożeniu systemu zarządzania bhp wskazuje, że w 4 przedsiębiorstwach utrzymano bardzo wysoki poziom bezpieczeństwa i higieny pracy. W przedsiębiorstwach tych nie było wypadków przy pracy, nie występowały zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem oraz uciążliwością pracy.

W 24 przedsiębiorstwach prowadzone działania wpłynęły na poprawę stanu warunków i bezpieczeństwa pracy lub utrzymanie tego stanu na zadowalającym poziomie, ponieważ:

- w 17 przedsiębiorstwach zmniejszyła się ogólna liczba wypadków przy pracy oraz wskaźnik częstotliwości wypadków,
- w 2 przedsiębiorstwach wyeliminowano zagrożenia związane z czynnikami środowiska pracy,
- w 3 przedsiębiorstwach zmniejszył się udział procentowy pracujących w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy,
- w 2 przedsiębiorstwach przed i po wdrożeniu systemu zarządzania bhp nie występowały zagrożenia związane ze środowiskiem i uciążliwością pracy.

W 21 przedsiębiorstwach nie uzyskano zadowalających efektów, bowiem nastąpił wzrost:

- w 10 przedsiębiorstwach ogólnej liczby wypadków przy pracy oraz wskaźnika częstotliwości wypadków (w 2 przedsiębiorstwach nastąpił również wzrost liczby wypadków śmiertelnych),
- w 2 – wypadków powodujących ciężkie uszkodzenie ciała (w 1 przedsiębiorstwie miał miejsce wypadek śmiertelny),
- w 3 – wskaźnika częstotliwości wypadków,
- w 6 – procentowego udziału pracowników pracujących w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy (w 2 przedsiębiorstwach nastąpił również wzrost procentowego udziału pracujących w warunkach zagrożenia uciążliwością pracy).

W 46 przedsiębiorstwach, za zgodą kierownika przedsiębiorstwa, dokonano oceny wybranych elementów systemu zarządzania mających bezpośredni lub pośredni związek z obowiązkami pracodawców, pracowników oraz zadaniami służby bhp określonymi w przepisach prawa pracy. Niedociągnięcia w systemie zarządzania bhp stwierdzono w kilkunastu przedsiębiorstwach. Dotyczyły one m.in.:

- nieuwzględnienia w polityce bhp wszystkich podstawowych zobowiązań, jakie powinno podjąć kierownictwo przedsiębiorstwa,
- nieobjęcia procedurą identyfikacji zagrożeń oraz oceny ryzyka zawodowego wszystkich stanowisk pracy,
- nieidentyfikowania zagrożeń i niedokonywania oceny ryzyka zawodowego na etapie projektowania stanowisk pracy,
- niewykorzystywania wyników identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka zawodowego przy ustalaniu celów ogólnych i szczegółowych,
- nieprzekazywania pracownikom informacji o zagrożeniach występujących na ich stanowiskach pracy i ryzyku zawodowym,
- nieprzekazywania pracownikom aktualnych wymagań prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy,
- nieokreślenia, tam gdzie było to możliwe, mierzalnych wskaźników umożliwiających ocenę stopnia realizacji celów ogólnych i szczegółowych,
- nieprzeprowadzenia oceny:
  - a) jakości i skuteczności szkoleń,
  - b) zewnętrznych dostawców usług szkoleniowych,

- nieuwzględniania w procedurach uświadamiania pracownikom zagadnień dotyczących korzyści dla pracowników i przedsiębiorstwa, wynikających z eliminacji zagrożeń i ograniczenia ryzyka zawodowego,
- nieokreślenia kompetencji, jakie są niezbędne dla poszczególnych grup pracowników i/lub stanowisk pracy,
- nieustalania wykazu stanowisk pracy, na których mogą pracować pracownicy posiadający wymagane zaświadczenia, kwalifikacje (uprawnienia),
- nieopracowania procedury dla prac ze znacznymi zagrożeniami,
- niezgodnego z procedurą wykonywania prac, które wiążą się ze znacznymi zagrożeniami,
- niesprawdzenia w określonych terminach funkcjonowania procedur awaryjnych, w symulowanych warunkach,
- nieopracowania metody motywowania pracowników do angażowania się w działalność na rzecz poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy,
- nieustalania częstotliwości monitorowania wybranych aspektów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Informacja o ujawnionych niedociągnięciach została przekazana kierownictwu przedsiębiorstw. Charakter ujawnionych uchybień w funkcjonowaniu systemu zarządzania bezpieczeństwem wskazuje równocześnie przyczyny niesatysfakcjonujących w pełni efektów w zakresie poprawy warunków pracy.

W 2003 r. podjęto próbę oceny skuteczności wdrożonych systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w 28 przedsiębiorstwach spośród 30, w których w latach 2001-2002 prowadzone było rozpoznanie oddziaływania wdrożonych systemów zarządzania bhp na poprawę stanu bezpieczeństwa i warunków pracy (jedno przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane, w drugim zlikwidowano wydział, dla którego był wydany certyfikat).

Przyjęto założenie, że system jest wtedy skuteczny, kiedy powoduje stałe zmniejszanie wartości podstawowych mierników poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy lub utrzymywanie ich na niskim poziomie.

Kształtowanie się podstawowych mierników poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy w 2003 r. (w porównaniu do 2002 r.) wskazuje, że system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy działał skutecznie w 10 przedsiębiorstwach, ponieważ:

- w 9 przedsiębiorstwach zmniejszyła się ogólna liczba wypadków przy pracy oraz wskaźnik częstosliwości wypadków (w grupie tych przedsiębiorstw w 4 przedsiębiorstwach zmniejszył się lub utrzymał na zbliżonym poziomie procentowy udział pracujących w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem i uciążliwością pracy, w 5 przedsiębiorstwach nie występowały zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem i uciążliwością pracy),
- w 1 przedsiębiorstwie na niskim zbliżonym poziomie kształtowała się ogólna liczba wypadków przy pracy i wskaźnik częstotliwości wypadków (w przedsiębiorstwie tym nie występowały zagrożenia związane ze środowiskiem i uciążliwością pracy).

Zróznicowane są przyczyny, które wpłynęły na niezadowalające kształtowanie się podstawowych mierników poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy w 18 przedsiębiorstwach.

Na zwiększenie ogólnej liczby wypadków przy pracy oraz wskaźnika częstotliwości wypadków wpływ miało:

- nieuwzględnienie w ocenie ryzyka zawodowego zagrożeń, których aktywizacja doprowadziła do wystąpienia wypadku (było to również pośrednią przyczyną powstałego wypadku śmiertelnego),
- zaniżanie wartości szacowanego ryzyka zawodowego, co powodowało niepodejmowanie działań profilaktycznych,
- zwiększenie zadań produkcyjnych realizowanych przy zmniejszonym zatrudnieniu,
- zmniejszenie zainteresowania zagadnieniami bezpieczeństwa pracy po wdrożeniu systemu zarządzania bhp,
- zmniejszenie oddziaływania pracowników mającego na celu kształtowanie ich świadomości o korzyściach dla nich i przedsiębiorstwa wynikających z eliminowania zagrożeń,
- niewłaściwe zachowanie lub reagowanie bezpośrednich sprawców wypadków, z reguły poszkodowanych.

Na zwiększenie procentowego udziału pracujących w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy wpływ miało:

- zwiększenie liczby zatrudnionych na stanowiskach, na których występowały zagrożenia,

- zmniejszenie liczby zatrudnionych na stanowiskach, na których nie występowały zagrożenia,
- objęcie badaniami i pomiarami czynników, które nie były badane i mierzone w czasie wdrażania systemu zarządzania bhp,
- zwiększenie liczby stanowisk pracy objętych badaniami i pomiarami,
- wprowadzenie nowych procesów technologicznych, w których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia,
- nierealizowanie w pełni zadań zawartych w ustalonych planach działania dla osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych bhp, z uwagi na brak środków finansowych.

Dokonane ustalenia potwierdzają związek pomiędzy kształtowaniem się mierników poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy a sytuacją występującą w przedsiębiorstwie, tj. wielkością realizowanych zadań produkcyjnych i kondycją ekonomiczną. Wskazują również, że w ramach wdrożonych systemów zarządzania bhp nie ustalono metod szybkiego reagowania na zmieniającą się sytuację – wzrost produkcji. Ponieważ system zarządzania bhp podlega procesowi stałego doskonalenia, należy mieć nadzieję, że prowadzone w tym kierunku działania wpłyną w konsekwencji na minimalizację podstawowych mierników bezpieczeństwa i higieny pracy w przedsiębiorstwach, które system ten wdrożyły.

Podsumowanie

Z dokonanego rozpoznania wynika, że w latach 1997-2003 działania związane z wdrożeniem systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy zostały podjęte w 273 przedsiębiorstwach. W 252 przedsiębiorstwach prowadzone one były we współpracy z 51 różnymi jednostkami. W 21 przedsiębiorstwach system zarządzania wdrażany był według projektów opracowanych we własnym zakresie. Certyfikaty wdrożonych systemów zarządzania bhp uzyskały 122 przedsiębiorstwa, w tym 7 – certyfikaty podwójne (wydane przez jednostki krajowe i zagraniczne). Certyfikaty zostały wydane przez 28 różnych instytucji.

Zaznaczyć należy, że w 7 przedsiębiorstwach certyfikaty stały się bezprzedmiotowe z uwagi na likwidację jednego przedsiębiorstwa (posiadającego dwa certyfikaty), likwidację w 2 przedsiębiorstwach wydziałów, których certyfikaty dotyczyły, prowadzone postępowanie upadłościowe w 3 przedsiębiorstwach, brak

środków finansowych na przedłużenie ważności certyfikatów (dwóch) w 1 przedsiębiorstwie.

W grupie 151 przedsiębiorstw:

- w 1 przedsiębiorstwie wprowadzono system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy funkcjonujący w koncernie będącym nowym właścicielem przedsiębiorstwa,
- w 8 przedsiębiorstwach opracowano i wdrożono wymagane procedury, ale z powodów ekonomicznych nie podjęto działań w celu certyfikacji stworzonego systemu zarządzania bhp,
- w 80 przedsiębiorstwach kontynuowane są działania związane z wdrożeniem systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy,
- w 48 przedsiębiorstwach zawieszono wdrażanie systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy ze względów ekonomicznych, zmian własnościowych bądź zmian organizacyjnych,
- w 8 przedsiębiorstwach zrezygnowano w ogóle z wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,
- 6 przedsiębiorstw zostało zlikwidowanych.

Przeprowadzone rozpoznanie wskazuje, że nie zmieniają się przyczyny małego zainteresowania pracodawców wdrażaniem systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Wynikają one przede wszystkim z:

- niefunkcjonowania jeszcze systemowych rozwiązań motywujących pracodawców do podejmowania działań na rzecz ochrony pracy,
- przekonania wielu pracodawców, że zaangażowanie pracowników do zaprojektowania i wdrożenia systemu zarządzania bhp, a także wydatkowanie na ten cel środków finansowych, nie przyniesie wymiernych efektów w poprawie stanu bezpieczeństwa i warunków pracy,
- niskiego stopnia świadomości wielu pracodawców odnośnie kosztów, jakie powodują złe warunki pracy oraz korzyści wynikających z podejmowanych działań prewencyjnych.

Z rozpoznania wynika również, że wdrażaniu systemów zarządzania bhp nie sprzyjają wprowadzone zmiany własnościowe bądź organizacyjne, a przede wszystkim występujący w przedsiębiorstwach brak środków finansowych.

Można przypuszczać, że grono przedsiębiorstw zainteresowanych wdrażaniem systemowych rozwiązań zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy powinno

znacznie się poszerzyć z chwilą wprowadzenia zróżnicowanej stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków.

Mamy nadzieję, że do systemowego zarządzania bhp przekonają pracodawców wyniki zadania dotyczącego ekonomicznych skutków wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w przedsiębiorstwach, realizowanego przez Centralny Instytut Ochrony Pracy Państwowy Instytut Badawczy w ramach programu wieloletniego pn. „Dostosowywanie warunków pracy w Polsce do standardów Unii Europejskiej”. Obejmować ono będzie m.in. opracowanie wytycznych do oceny kosztów i korzyści wiążących się z wdrażaniem tych systemów.

Niezwykle ważna rola w promowaniu systemów zarządzania bhp przypada organizacjom pracodawców oraz organizacjom związkowym. Wskazana jest szersza promocja systemów zarządzania bhp, np. podczas szkolenia kadry i pracowników w dziedzinie bezpieczeństwa pracy, seminariów i konferencji, a także poprzez środki masowego przekazu.

Państwowa Inspekcja Pracy będzie w dalszym ciągu promować systemowe zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy i udzielać przedsiębiorstwom praktycznej pomocy w ich wdrażaniu, albowiem właściwie funkcjonujący system wpływa na poprawę stanu bezpieczeństwa i warunków pracy w przedsiębiorstwie.

Wykaz przedsiębiorstw uczestniczących w programie „EVISA”

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa wdrażającego system zarządzania bhp	Okręgowy Inspektorat Pracy	Nazwa i adres jednostki, która wydała certyfikat wdrożonego systemu zarządzania bhp	Uwagi
1	2	3	5	6
1.	Zakład Energetyczny Białystok S.A. ul. Elektryczna 13 15-950 Białystok	Białystok		Przedsiębiorstwo osiągnęło 5 poziom bezpieczeństwa w skali ISRS. Aktualnie prowadzone są we własnym zakresie działania związane z doskonaleniem systemu zarządzania bhp.
2.	„ELANA” S.A. ul. M. C. Skłodowskiej 73 87-100 Toruń	Bydgoszcz	1. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji ul. Kobucka 23A 02-699 Warszawa 2. DQS Deutsche Gesellschaft zu Zertifizierung von Management System GmbH Niemcy	
3.	Zakłady Chemiczne „Organika-Zachem” ul. Wojska Polskiego 65 85-825 Bydgoszcz		Polskie Centrum Badań i Certyfikacji ul. Kobucka 23A 02-699 Warszawa	
4.	Gdańska Stocznia Remontowa im. Józefa Piłsudskiego ul. Na Ostrowiu 1 80-958 Gdańsk	Gdańsk		Przedsiębiorstwo osiągnęło 5 poziom bezpieczeństwa w skali ISRS. Aktualnie wdrażany jest system zarządzania bhp wg normy PN-N-18001:1999. System ten ma być certyfikowany przez Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy.

5.	Zakład Produkcyjny Z-3 „ZWAR” SA. ul. Krzywoustego 1 84-300 Łoborz			Zakład został zlikwidowany.
----	--	--	--	-----------------------------

1	2	3	5	6
6.	Zakład Tworzyw Sztucznych „NITRON” S.A. ul. Zawadzkiego 10 42-693 Krupski Młyn	Katowice		Przedsiębiorstwo osiągnęło 7 poziom bezpieczeństwa w skali ISRS. Z powodów ekonomicznych nie podjęto działań w celu uzyskania certyfikatu wprowadzonego systemu zarządzania bhp.
7.	Zakłady Energetyczne Okręgu Radomsko-Kieleckiego Al. Józefa Piłsudskiego 51 26-110 Skarżysko Kamienna	Kielce	DNV Det Norske Veritas ul. Nowy Świat 55 00-042 Warszawa	
8.	Zakłady Azotowe S.A. w Tarnowie ul. Kwiatkowskiego 8 33-101 Tarnów	Kraków		Przedsiębiorstwo osiągnęło 5 poziom w skali ISRS na Wydziałach Tamoformu i Formaliny. Aktualnie tworzony jest system zarządzania bhp dla całego przedsiębiorstwa.
9.	Krakowskie Zakłady Armatur Kraków ul. Zakopiańska 72 30-418 Kraków			Przedsiębiorstwo osiągnęło 5 poziom bezpieczeństwa w skali ISRS na Wydziale Odlewni Grawitacyjnej. Aktualnie nie są prowadzone działania związane z wdrożeniem systemu zarządzania bhp ze względu na wprowadzone zmiany organizacyjne.
10.	Zakłady Azotowe PUŁAWY S.A. Al. Tysiąclecia PP 13 24-110 Puławy	Lublin		Przedsiębiorstwo osiągnęło 5 poziom bezpieczeństwa w skali ISRS. Aktualnie system zarządzania bhp jest doskonały we współpracy z Bureau Veritas Quality International.
11.	Zakłady Tekstylno-Konfekcyjne „TEOFILÓW” ul. Szparagowa 6/8 91-211 Łódź	Łódź		Zakład osiągnął 5 poziom bezpieczeństwa w skali ISRS. Aktualnie zawieszono wdrażanie systemu zarządzania z uwagi na proces prywatyzacji zakładów.

12.	OVITA NUTRICIA ul. Marka z Jemielnicy 1 45-952 Opole	Opole	„DNV” Det Norske Veritas ul. 3 Maja 67/69 80-890 Sopot	
13.	Zakład Cementowo-Wapiennicze GÓRA DĘBE” S.A. w Choruli 45-076 Opole		„DNV” Det Norske Veritas ul. Heweliusza 11 80-089 Gdańsk	

1	2	3	5	6
14.	Huta Szkła „JAROSŁAW” S.A. ul. Morawska 1 37-500 Jarosław	Rzeszów		Przedsiębiorstwo osiągnęło 5 poziom bezpieczeństwa w skali ISRS. Aktualnie prowadzone są prace nad doskonaleniem systemu zarządzania bhp. Prace prowadzi zespół utworzony z pracowników przedsiębiorstwa.
15.	Zakłady Chemiczne Police S.A. ul. Kuśnicka 1 72-101 Police	Szczecin		Przedsiębiorstwo osiągnęło 5 poziom bezpieczeństwa w skali ISRS na Wydziale Moczniku. Zawieszono działania związane z doskonaleniem systemu zarządzania bhp z uwagi na proces restrukturyzacji zakładów Wielkiej Syntezy Chemicznej, w którym uczestniczy ZCh Police S.A.
16.	ORIFLAME PRODUCTS Poland Sp. z o.o. ul. Bohaterów Warszawy 2 02-495 Warszawa	Warszawa		Przedsiębiorstwo osiągnęło 5 poziom bezpieczeństwa w skali ISRS. Zawieszono działania w zakresie doskonalenia systemu zarządzania bhp. Nie podano przyczyn.
17.	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji ul. Domaniewska 23 05-800 Pruszków			Przedsiębiorstwo osiągnęło 5 poziom w skali ISRS. Zawieszono działania w zakresie doskonalenia systemu zarządzania bhp. Nie podano przyczyn.
18.	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. Oddział Huta Miedzi Cedynia w Orsku 59-305 Rudna	Wrocław	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji ul. Kłobucka 23A 02-699 Warszawa	
22				

19.	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. Oddział Zakłady Górnicze Lubin 59-301 Lubin		Główny Instytut Górnictwa Plac Gwarków 1 40-166 Katowice	
-----	--	--	--	--

1	2	3	5	6
20.	Zespół Elektrociepłowni „Wrocław” ul. Powicka 24 50-220 Wrocław		„DNV” Det Norske Veritas ul. Nowy Świat 55 00-042 Warszawa	W wyniku reorganizacji przeprowadzonej w październiku 2002 r. zlikwidowano Wydziały TEA-1 i TEA-2 - jedyne obszary, na które Spółka otrzymała certyfikat systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy - a zatem certyfikat stał się bezprzedmiotowy. Aktualnie w przedsiębiorstwie zawieszono działania związane z wdrażaniem systemu zarządzania bhp.
21.	Zielonogórskie Zakłady Energetyczne S.A. ul. Zacisze 15 65-775 Zielona Góra	Zielona Góra		Zakłady osiągnęły 5 poziom w skali ISRS. Zawieszono wdrażanie systemu zarządzania z uwagi na zmiany organizacyjne, tj. wejście zakładów w skład Grupy Energetycznej „ENEAS” w Poznaniu.

**Wykaz przedsiębiorstw uczestniczących w programie SMIP I
Państwowej Inspekcji Pracy i Centralnego Instytutu Ochrony Pracy
„Wdrażanie i ocena systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy”**

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa wdrażającego system zarządzania bhp	Okręgowy Inspektorat Pracy	Nazwa i adres jednostki, która wydała certyfikat wdrożonego systemu zarządzania bhp	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Fabryka Urządzeń Grzewczych BIAWAR Al. Jana Pawła II nr 57 15-703 Białystok	Białystok		Zawieszono wdrażanie SZBHP z uwagi na kolejną zmianę właściciela przedsiębiorstwa
2.	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddział Zakład Gazowniczy w Bydgoszczy ul. Jagiellońska 42 85-097 Bydgoszcz	Bydgoszcz	Centralny Instytut Ochrony Pracy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	
3.	Zespół Elektrociepłowni „Wybrzeże” ul. Swojska 9 80-097 Gdańsk	Gdańsk		Przedsiębiorstwo zostało przeniesione do programu SMIP II
4.	Zakład Elektrod Węglowych ZEW S.A. ul. Piastowska 29 47-700 Racibórz	Katowice		Zrezygnowano ze współpracy z CIOP-PIB we wdrażaniu SZBHP. Nowy właściciel zakładu SGL Garbon Group wprowadził SZBHP funkcjonujący wewnątrz koncernu

1	2	3	4	5
5.	Huta „OSTROWIEC” S.A. ul. Samsonowicza 2 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Kielce		Przedsiębiorstwo zostało przeniesione do programu SMIP II
6.	Huta im. Tadeusza Sendzimira ul. Ujastek 1 39-969 Kraków	Kraków	Centralny Instytut Ochrony Pracy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	
7.	Daewoo Motor Polska Sp. z o.o. ul. Mełgiewska 7/9 20-952 Lublin	Lublin		Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane
8.	Elektrownia „Bełchatów” S.A. Rogowiec 97-406 Bełchatów	Łódź	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji ul. Kłobucka 23A 02-699 Warszawa	
9.	Zakład Usług Techniczno-Administracyjnych (ZR ABB ALSTOM POWER ul. Stoczniowa 2 82-300 Elbląg	Olsztyn	Lloyds Register Quality Assurance Poland Bussines Service ul. Marynarki Polskiej 177 80-865 Gdańsk	
10.	Fabryka Armatur „Głuchołazy” S.A. ul. Kolejowa 5 48-340 Głuchołazy	Opole		Zawieszono wdrażanie SZBHP ze względów ekonomicznych
11.	H. Cegielski S.A. ul. 28 Czerwca 1956 r. 223/239 61-485 Poznań	Poznań	1. Polski Rejestr Statków Al. Gen. Józefa Hallera 126 80-416 Gdańsk 2. Germanischer Lloyd Certification GmbH Vorsetzen 32 D-20459 Hamburg	

1	2	3	4	5
12.	Budownictwo Naftowe „Naftomasz” Sp. z o.o. ul. Łukasiewicza 89 38-400 Krosno	Rzeszów		Zrezygnowano ze współpracy z CIOP-PIB we wdrażaniu SZBHP. Działania są prowadzone z TÜV Management Service 80339 Munchen
13.	ALLROUND SHIP SERVICE Sp. z o.o. ul. Hutnicza 1 71-642 Szczecin	Szczecin		Przedsiębiorstwo zostało przekształcone. Na jego bazie utworzono Stocznię Szczecińską Nową Sp. z o.o. Obecnie w stoczni nie jest wdrażany SZBHP.
14.	Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. ul. Chemików 7 09-411 Płock	Warszawa	Centralny Instytut Ochrony Pracy-Państwowy Instytut Badawczy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	Certyfikat dotyczy Bloku Reformingów w Zakładzie Produkcyjnym KPN ORLEN SA
15.	CADBURY WEDEL Sp. z o.o. ul. Czekoladowa 1 55-075 Bielany Wrocławskie	Wrocław	Centralny Instytut Ochrony Pracy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	
16.	Rockwool Polska ul. Kwiatowa 14 66-131 Gigacice	Zielona Góra		Zawieszono wdrażanie SZBHP ze względów ekonomicznych

**Wykaz przedsiębiorstw uczestniczących w programie SMIP II
Państwowej Inspekcji Pracy i Centralnego Instytutu Ochrony Pracy
„Wdrażanie i ocena systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy”**

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa wdrażającego system zarządzania bhp	Okręgowy Inspektorat Pracy	Nazwa i adres jednostki, która wydała certyfikat wdrożonego systemu zarządzania bhp	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	„RAWEX” Sp. z o.o. Zakład Pracy Chronionej ul. Kielecka 2-4 85-872 Bydgoszcz	Bydgoszcz	Polski Rejestr Statków ul. Gen. Józefa Hallera 126 80-416 Gdańsk	
2.	Zespół Elektrociepłowni „Wybrzeże” ul. Swojska 9 80-867 Gdańsk	Gdańsk	Centralny Instytut Ochrony Pracy-Państwowy Instytut Badawczy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	
3.	Huta Bankowa Sp. z o.o. ul. Sobieskiego 24 41-300 Dąbrowa Górnicza	Katowice	Centralny Instytut Ochrony Pracy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	
4.	Rigips Polska – Stawiany Sp. z o.o. Szarbków 28-400 Pińczów	Kielce	Centralny Instytut Ochrony Pracy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	
5.	Huta „Ostrowiec” S.A. ul. Samsonowicza 2 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski		Zawieszono wdrażanie SZBHP ze względów ekonomicznych	
6.	CAN-PACK S.A. Fabryka Puzek Napojowych ul. Starowiejska 28 32-800 Brzesko	Kraków		Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB

1	2	3	4	5
7.	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie Sp. z o.o. Al. Piłsudskiego 15 20-011 Lublin	Lublin	Centralny Instytut Ochrony Pracy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	
8.	Fabryka Łożysk Toczących „Kraśnik” S.A. ul. Fabryczna 6 23-210 Kraśnik		Zrezygnowano ze współpracy z CIOP-PIB we wdrażaniu SZBHP. Działania są prowadzone z Bureau Veritas Quality International ul. Pływińska 14 02-713 Warszawa	
9.	Philips Ferpol Sp. z o.o. ul. Zwierzyniecka 2 96-100 Skierniewice	Łódź	British Standards Institution Przedstawicielstwo w Polsce Al. Jerozolimskie 49 m. 5 00-697 Warszawa	
10.	„Mebelplast” S.A. w Kieźlanach ul. Lubelska 34 10-409 Olsztyn	Olsztyn	Polski Rejestr Statków ul. Gen. Józefa Hallera 126 80-416 Gdańsk	
11.	Zakłady Koksownicze „Zdzieszowice” Sp. z o.o. ul. Filarskiego 1 47-300 Zdzieszowice	Opole	Centralny Instytut Ochrony Pracy-Państwowy Instytut Badawczy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	
12.	Metalplast LOB S.A. ul. Magazynowa 4 64-100 Leszno	Poznań	Centralny Instytut Ochrony Pracy-Państwowy Instytut Badawczy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	

1	2	3	4	5
13.	Telefonika KABLE S.A. Oddział Fabryka Kabli ZAŁOM ul. Kablowa 1 70-895 Szczecin	Szczecin		Przedsiębiorstwo zmieniło nazwę na „TELEFONICA KABLE” S.A. Zawieszono wdrażanie SZBHP ze względów ekonomicznych
14.	Polskie Linie Lotnicze LOT S.A. ul. 17 Stycznia 39 00-906 Warszawa	Warszawa		Zawieszono wdrażanie SZBHP. Nie podano przyczyny
15.	„KRONOPOL” Sp. z o.o. ul. Serbska 56 68-210 Żary	Zielona Góra		Zrezygnowano ze współpracy z CIOP-PIB we wdrażaniu SZBHP. System jest wdrażany we własnym zakresie

**Wykaz przedsiębiorstw uczestniczących w programie SMIP III
Państwowej Inspekcji Pracy i Centralnego Instytutu Ochrony Pracy
„Wdrażanie i ocena systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy”**

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa wdrażającego system zarządzania bhp	Okręgowy Inspektorat Pracy	Nazwa i adres jednostki, która wydała certyfikat wdrożonego systemu zarządzania bhp	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	ATLAS BARBARA S.A. ul. Rozdzieńskiego 2 41-300 Dąbrowa Górnicza	Katowice		Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
2.	Fabryka Pił i Narzędzi WAPIENICA S.A. ul. T. Regera 30 43-362 Katowice		KEMA Quality Bureau Veritas ul. Chłodna 64 00-872 Warszawa	
3.	NOMI S.A. ul. Witosa 72/6 25-561 Kielce	Kielce		Zawieszono wdrażanie SZBHP z uwagi na zmianę właściciela spółki i jej reorganizację
4.	Zakład Produkcji Znaków Drogowych WIMED ul. Tarnowska 48 33-170 Tuchów	Kraków	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji ul. Kłobucka 23A 02-699 Warszawa	
5.	Zakłady Chemiczne „ALWERNIA” S.A. ul. K. Olszewskiego 25 32-066 Alwernia			Zawieszono wdrażanie SZBHP z uwagi na zmianę właściciela spółki
6.	REMZAP Sp. z o.o Al. 1000-Lecia Państwa Polskiego 13 24-110 Puławy	Lublin		Zawieszono wdrażanie SZBHP ze względów ekonomicznych

1	2	3	4	5
7.	SONDA S.A. ul. Łaska 53 98-220 Zduńska Wola	Łódź		Zwieszono wdrażanie SZBHP z uwagi na restrukturyzację przedsiębiorstwa
8.	ławskie Przedsiębiorstwo Budowlane IPB Sp. z o.o. ul. Lubawska 3 14-200 Ława	Olsztyn	Polski Rejestr Statków ul. Gen. Józefa Hallera 126 80-416 Gdańsk	
9.	Zakład Elektromechaniki Motoryzacyjnej Sp. z o.o. w Ełku ul. Bema 19-300 Ełk			Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
10.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „GRAPIL” Spółka Jawna Al. Niepodległości 180 64-920 Piła	Poznań	Centralny Instytut Ochrony Pracy ul Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	
11.	Huta Aluminium KONIN S.A. ul. Hutnicza 1 62-510 Konin			Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
12.	Wielkopolskie Tartaki „WITAR” Biadki ul. Rozdrażewskiego 5 63-714 Kobierno			Zawieszono wdrażanie SZBHP ze względu na zmiany organizacyjne
13.	Okręgowe Warsztaty Techniczne 37-710 Żurawica	Rzeszów		Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB

1	2	3	4	5
14.	MELNOX KRONOWOD Sp. z o.o. ul. Wojska Polskiego 3 39-300 Mielec			Kontynuowane są działania związane z wdrażaniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
15.	Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich i Hydrotechnicznych HYDROBUDOWA S.A. ul. Gen. Stanisława Maczka 4 35-959 Rzeszów	Rzeszów		Zaprzestano działań związanych z wdrażaniem SZBHP z uwagi na upadłość przedsiębiorstwa
16.	Mostostal Siedlce S.A. ul. Terespolska 12 08-110 Siedlce	Warszawa		Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
17.	Mostostal Warszawa S.A. ul. Konstruktorska 11A 02-673 Warszawa		Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB	
18.	PSI Spółdzielczy Producent Sprężyn ul. Brzeska 72 08-110 Siedlce		Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB	

**Wykaz przedsiębiorstw uczestniczących w programie SMIP IV
Państwowej Inspekcji Pracy i Centralnego Instytutu Ochrony Pracy
„Wdrażanie i ocena systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy”**

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa wdrażającego system zarządzania bhp	Okręgowy Inspektorat Pracy	Nazwa i adres jednostki, która wydała certyfikat wdrożonego systemu zarządzania bhp	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Herbapol Białystok S.A. ul. Składowa 3 15-399 Białystok	Białystok		Zrezygnowano z wdrażania SZBHP
2.	Przedsiębiorstwo POLMOS Białystok S.A. ul. Elewatorska 20 15-950 Białystok			Zawieszono wdrażanie SZBHP z uwagi na przekształcenia własnościowe
3.	Przedsiębiorstwo Produkcji Betonów PREFABET Sp. z o.o. ul. Kolejowa 17 18-411 Śniadowo			Zrezygnowano z wdrażania SZBHP
4	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. ul. Grudziądzka 159 87-100 Toruń	Bydgoszcz		Zrezygnowano ze współpracy z CIOP-PIB we wdrażaniu SZBHP. System jest wdrażany we własnym zakresie
5.	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych S.A. w Toruniu ul. Polna 113 87-100 Toruń			Zrezygnowano ze współpracy z CIOP-PIB we wdrażaniu SZBHP. System wdrażany jest we własnym zakresie
6.	Wytwórnia Octu i Majonezu OCETIX Sp. z o.o. ul. Marszałka F. Focha 5/7 86-300 Grudziądz			Zawieszono wdrażanie SZBHP do czasu uzyskania certyfikatu spożywczego

1	2	3	4	5
7.	AXA-MAG Sp. z o.o. ul. Warszawska 89 42-470 Siewierz	Katowice		Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
8.	Huta FLORIAN S.A. ul. Metalowców 5 41-600 Świętochłowice			Zawieszono wdrażanie SZBHP z uwagi na restrukturyzację huty
9.	Przedsiębiorstwo Dostaw Materiałów Odlewniczych PEDMO S.A. ul. Towarowa 23 43-100 Tychy			Zrezygnowano ze współpracy z CIOP-PIB we wdrażaniu SZBHP. Działania są prowadzone z KEMA Quality Bureau Veritas ul. Chłodna 64, 00-872 Warszawa
10.	Zakłady Tłuszczowe BIELMAR Sp. z o.o. ul. Sempołowskiej 63 43-300 Bielsko-Biała			Zawieszono wdrażanie SZBHP ze względów ekonomicznych
11.	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Krakowie ul. Senatorska 1 30-106 Kraków	Kraków		Zrezygnowano ze współpracy z CIOP-PIB we wdrażaniu SZBHP. Działania są prowadzone z „TÜV-PCL” Wrocław, ul. Powstańców Śląskich 5, 53-322 Wrocław
12.	Nałęczowianka Sp. z o.o. Kolonja Botnicka Nr 5 24-140 Nałęczów	Lublin		Zawieszono wdrażanie SZBHP z uwagi na potrzebę wypracowania jednolitej strategii zarządzania bezpieczeństwem w grupie kapitałowej Nestle, w skład której wchodzi spółka
13.	SAME DEUTZ-FAHR POLSKA Sp. z o.o. Jacków 15 21-007 Mełgiew			Zawieszono wdrażanie SZBHP ze względów ekonomicznych

1	2	3	4	5
14.	Florian CENTRUM S.A. ul. Metalowa 11A 99-300 Kutno	Łódź		Zawieszono wdrażanie SZBHP z uwagi na restrukturyzację przedsiębiorstwa
15.	Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej ul. Giżycka 7 11-700 Mrągowo	Olsztyn		Kontynuowane są działania związane z wdrażaniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
16.	Fabryka SKLEJKA-PISZ S.A. ul. Kiemontowskiego 19 12-200 Pisz			Kontynuowane są działania związane z wdrażaniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
17.	Aluprof Sp. z o.o. ul. Gosławicka 3 45-446 Opole	Opole		Kontynuowane są działania związane z wdrażaniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
18.	INTERSILESIA MC Birde Polska Sp. z o.o. ul. Matejki 2 47-100 Strzelce Opolskie		Centralny Instytut Ochrony Pracy- Państwowy Instytut Badawczy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	
19.	Przedsiębiorstwo Remontowo-Produkcyjne ZK-REM Sp. z o.o. ul. Filarskiego 1 47-330 Zdzieszowice			Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
20.	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Poznańska 49 62-510 Konin	Poznań		Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
21.	Fabryka Wkładów Odzieżowych CELMA S.A. ul. Cicha 5 58-300 Wałbrzych	Wrocław		Zrezygnowano z wdrażania SZBHP

1	2	3	4	5
22.	Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne „ELTUR SERWIS” Sp. z o.o. ul. Młodych Energetyków 12 59-946 Bogatynia		Centralny Instytut Ochrony Pracy- Państwowy Instytut Badawczy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	

**Wykaz przedsiębiorstw uczestniczących w programie SMIP V
Państwowej Inspekcji Pracy i Centralnego Instytutu Ochrony Pracy
„Wdrażanie i ocena systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy”**

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa wdrażającego system zarządzania bhp	Okręgowy Inspektorat Pracy	Nazwa i adres jednostki, która wydała certyfikat wdrożonego systemu zarządzania bhp	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	DOMIK Sp. z o.o. ul. Fordońska 421 85-792 Bydgoszcz	Bydgoszcz		Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
2.	Przedsiębiorstwo Inwestycyjne BUD-TECH Sp. z o.o. ul. Szosa Chełmińska 98 87-100 Toruń			Kontynuowane są działania związane z wdrażaniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
3.	Spółdzielcza Mleczarnia SPOMLEK w Radzynie Podlaskim ul. Gen. Kleeberga 12 21-300 Radzyń Podlaski	Lublin		Kontynuowane są działania związane z wdrażaniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
4.	Przedsiębiorstwo Drogowo-Mostowe Międzyrzec Podlaski S.A. ul. Radzyńska 11 21-560 Międzyrzec Podlaski			Kontynuowane są działania związane z wdrażaniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB. Jednocześnie działania są prowadzone z Akademią Jakości Sp. z o.o. w Warszawie ul. Myśliborska 98, 03-185 Warszawa

1	2	3	4	5
5.	łławskie Zakłady Naprawy Samochodów S.A. ul. Grunwaldzka 13 14-200 łława	Olsztyn		Kontynuowane są działania związane z wdrażaniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
6.	Cukrownia WRÓBLIN S.A. w Lewinie Brzeskim 49-430 Lewin Brzeski	Opole		Zawieszono wdrażanie SZBHP z uwagi na zmianę właścicieli przedsiębiorstwa
7.	BARDUSCH POLSKA Sp. z o.o. w Prudniku ul. Prażyńska 38 48-200 Prudnik			Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
8.	Corplast Sp. z o.o. ul. Ozimska 54 46-043 Dylaki			Kontynuowane są działania związane z wdrażaniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB
9.	Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne POLFA S.A. ul. Fleminga 2 03-177 Warszawa	Warszawa		Zawieszono wdrażanie SZBHP z uwagi na przekształcenia własnościowe przedsiębiorstwa
10.	Zakłady Koksownicze WAŁBRZYCH S.A. ul. Beethovena 14 58-300 Wałbrzych	Wrocław		Zrezygnowano z wdrażania SZBHP
11.	Zakład Pracy Chronionej HESMO Henryk Smolicz ul. Gawła 12 67-106 Otyń	Zielona Góra		Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem SZBHP we współpracy z CIOP-PIB

**Wykaz przedsiębiorstw uczestniczących w konkursie
pt. „Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy”**

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa	Okręgowy Inspektorat Pracy	Branża	Nazwa i adres jednostki, która wydała certyfikat wdrożonego systemu zarządzania bhp	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Lech” Sp. z o.o. ul. Smoleńska 1A 85-833 Bydgoszcz	Bydgoszcz	budownictwo		Zawieszono działania związane z doskonaleniem systemu zarządzania bhp utrzymując procedury opracowane w czasie trwania konkursu
2.	Przedsiębiorstwo Usług Budowlanych i Technicznych „MARBUD” Sp. z o.o. ul. Szosa Chełmińska 154 B 87-100 Toruń		budownictwo	RWT-V Polska Sp. z o.o. ul. Zabrska 10 40-083 Zabrze	Przedsiębiorstwo wyróżnione w konkursie
3.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „WUTECH” S.A. Producent Mebli Biurowych i Sklepowych ul. Chłopickiego 6/10 87-100 Toruń		przemysł drzewny		Przedsiębiorstwo wyróżnione w konkursie. Zawieszono działania związane z doskonaleniem systemu zarządzania bhp utrzymując procedury opracowane w czasie trwania konkursu.
4.	„VIVA” Sp. z o.o. ul. Pestalozziego 4 85-095 Bydgoszcz		przemysł drzewny		Zawieszono działania związane z doskonaleniem systemu zarządzania bhp utrzymując procedury opracowane w czasie trwania konkursu.

1	2	3	4	5	6
5.	Przedsiębiorstwo Budowlane „AWBUD” ul. Reja 4 42-381 Fugasówka k. Zawiercia	Katowice	budownictwo		Zaprzestano wdrażania systemu zarządzania bhp z uwagi na trudną sytuację ekonomiczną.
6.	Zakład Remontowo-Budowlany Ryszard Pochwała Sp. z o.o. ul. Zamkowa 13 47-400 Racibórz		budownictwo		Zaprzestano wdrażania systemu zarządzania bhp z uwagi na postawienie zakładu w stan likwidacji
7.	Czechowickie Zakłady Przemysłu Zapałczanego ul. Łukasiewicza 5 43-502 Dziedzice		przemysł drzewny		Opracowano i wdrożono procedury zgodnie z wymogami normy PN-N-18001:1999. Nie podjęto działań w celu uzyskania certyfikatu stworzonego systemu zarządzania bhp.
8.	„EKO-BESTAR” Sp. z o.o. ul. Kościelna 21 43-450 Ustroń		przemysł drzewny		Przedsiębiorstwo wyróżnione w konkursie. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.
9.	Fabryka Mebli Giętych S.A. ul. Cieszyńska 99 43-385 Jasienica		przemysł drzewny		Zawieszono wdrażanie systemu zarządzania bhp z uwagi na podjęcie działań związanych z wdrożeniem systemu zarządzania jakością.
10.	„EXBUD-SKANSKA” S.A. ul. Manifestu Lipcowego 34 25-323 Kielce	Kielce	budownictwo	Centralny Instytut Ochrony Pracy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	Przedsiębiorstwo wyróżnione w konkursie.
11.	Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego „KARTEL” Sp. z o.o. ul. Łany 66 28-330 Wodzisław		budownictwo		Zawieszono działania związane z doskonaleniem systemu zarządzania bhp utrzymując procedury opracowane w czasie trwania konkursu.
12.	„UNI-MA-JER” s.c. ul. Wadowicka 3 30-347 Kraków	Kraków	budownictwo		Przedsiębiorstwo wyróżnione w konkursie. Opracowano i wdrożono procedury zgodnie z wymogami normy PN-N-18001:1999. Z powodów ekonomicznych nie podjęto działań w celu uzyskania certyfikatu stworzonego

1	2	3	4	5	6
					systemu zarządzania bhp.
13.	„DOM-BUD” s.c. ul. Salwatorska 14 30-347 Kraków	Kraków	budownictwo		Opracowano i wdrożono procedury zgodnie z wymogami normy PN-N-18001:1999. Z powodów ekonomicznych nie podjęto działań w celu uzyskania certyfikatu stworzonego systemu zarządzania bhp.
14.	Zakłady Stolarstwa Budowlanej „Stolbud-Grybów” Sp. z o.o. Biała Niżna 33-330 Grybów		budownictwo		Stworzono i wdrożono procedury zgodnie z wymogami normy PN-N-18001:1999. Z powodu zmian w warunkach nie podjęto działań w celu uzyskania certyfikatu wdrożonego systemu bhp.
15.	Przedsiębiorstwo Rewaloryzacji Zabytków S.A. ul. Adama Vetulaniego 1A 30-301 Kraków		przemysł drzewny		Opracowano i wdrożono procedury zgodnie z wymogami normy PN-N-18001:1999. Z powodów ekonomicznych nie podjęto działań w celu uzyskania certyfikatu stworzonego systemu zarządzania bhp.
16.	Nyskie Przedsiębiorstwo Budowlane „OPEX” Sp. z o.o. ul. Piłsudskiego 62 48-300 Nysa		budownictwo		Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem systemu zarządzania bhp.
17.	Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego i Instalacyjnego „Chmielewski” ul. Kościelna 7 48-100 Głubczyce	Opole	budownictwo		Kontynuowane są działania związane z wdrożeniem systemu zarządzania bhp.
18.	Zakład Przemysłu Drzewnego w Murowie ul. Wolności 1 46-030 Murów		przemysł drzewny		Zaprzestano wdrażania systemu zarządzania bhp z uwagi na trudną sytuację ekonomiczną.
41					

19.	„Meble Rust”: Marian Rust ul. Rolna 13 42-775 Pludry		przemysł drzewny		Kontynuowane s[ł] dzia[ł]ania zwi[ę]zane z wdro[ż]eniem systemu zarz[ą]dzania bhp.
-----	--	--	---------------------	--	--

1	2	3	4	5	6
20.	„KLER” S.A. ul. Piastowska 39b 46-380 Dobrodzie[ń]	Opole	przemysł drzewny	Centralny Instytut Ochrony Pracy - Pa[ń]stwowy Instytut Badawczy ul. Czerniakowska 16 00-071 Warszawa	Przedsi[ę]biorstwo wyróżnione w konkursie.

**Wykaz przedsiębiorstw
biorących udział w programie pilotażowego wdrażania elementów zarządzania
bezpieczeństwem i higieną pracy w ramach projektu PHARE PL90/IB-50-01
„Dalsze wdrażanie i przyjmowanie ustawodawstwa Unii Europejskiej w dziedzinie bhp”**

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa	Okręgowy Inspektorat Pracy	Nazwa i adres jednostki, która wydała certyfikat wdrożonego systemu zarządzania bhp	Uwagi
1	2	3	4	5
1	PPH „TORPAL” Sp. z o.o. ul. Lotnicza 1 82-500 Kwidzyń	Gdańsk	Polski Rejestr Statków Al. Gen. Józefa Hallera 126 80-416 Gdańsk	
2	Fabryka Pił i Narzędzi „WAPIENICA” S.A. ul. Tadeusza Regera 30 43-382 Bielsko-Biała	Katowice	KEMA Quality Bureau Veritas ul. Chłodna 64 00-872 Warszawa	
3	Hydrotrest „SKANSKA” S.A. ul. Tyniecka 18 30-323 Kraków	Kraków	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji ul. Kłobucka 23A 02-699 Warszawa	
4.	„MEBEX” Sp. z o.o. ul. Wierzbowa 1 21-100 Lubartów	Lublin		Zaprzestano wdrażać system zarządzania bhp ze względów ekonomicznych
5.	Ławskie Przedsiębiorstwo Budowlane IPB Sp. z o.o. w Ławie ul. Lubawska 3 14-200 Ława	Olsztyn	Polski Rejestr Statków S.A. Al. Gen. Józefa Hallera 126 80-416 Gdańsk	
6.	Autoliv Poland Sp. z o.o. ul. Polna 49 55-202 Oława	Wrocław		Kontynuowane są działania związane z wdrażaniem systemu zarządzania bhp, prowadzone we własnym zakresie.

